

KLIMA

néng Kristine Grace Natividad Tome

Ginúlis néng
Winnie Glendore Abarra

ISAAA Inc.

KAPAMPANGAN

Published by
International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications, Inc.
www.isaaa.org

Text copyright © 2023 Kristine Grace Tome
Illustrations copyright © 2023 Winnie Glendore Abarra
Translated to Kapampangan by Edwin Camaya

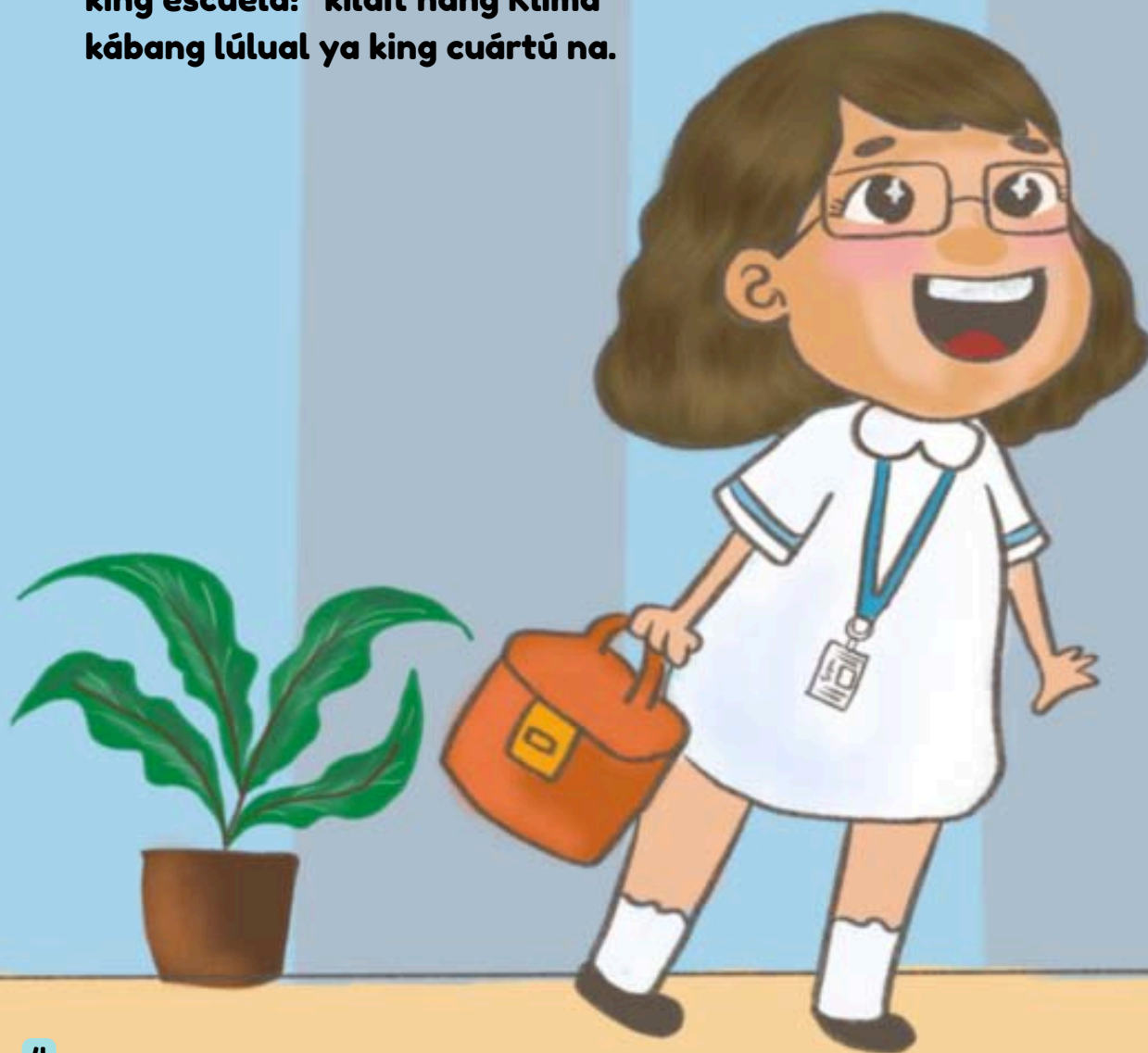
All rights reserved. Except for brief quotations in a review, this book, or part thereof, must not be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, duplicating, or otherwise, without prior permission in writing of the publisher and copyright owners.

KLIMA

**něng Kristine Grace Natividad Tome
Ginúlis něng Winnie Glendore Abarra**

**“Táng, makasadiá ná kung lungub
king escuéla!” kíláit nang Klima
kábang lúlual ya king cuártú na.**

**“P’ámũ, larínan ké
pá ining pasbul
támu. Ság’lí né
mú ini,” ngá'nang
Tátang na.**

**Inalbén néng
Klimang mámusning
toolbox i Tátang na at
máglárin king tálánan
ning pasbul.**

“Yarí né!”

**ngá nang kíkíndat
kang Klimang
Tátang
na at tírú né ing
ing cuártú na bá
nang paganakang
patdán né ing sulū.**

**Ngá nang makatíman,
“Kalugurán néng Klima...**

**...ing Yátu!!!”
sindú na at
mīlayí ya king
cuártú na
bá néng patdan
ing sulū.**

King escuéla, mámiálung ya i Klima
kayábé ning kálugurán nang i Julia.

“Klima! Atin kung lóbu
king bag ku.
Katmuan tá lang
danum,” ngá
nang Julia.

**Tínigtig ya ing bell, at mīlayí
la king classroom para king
tútukí dang clási. Likuán nēng
tútúlung Klima ing girípu.**

**“É báli. Dítak mú
namang danum ita,”
ngá nang Klima
king sarīli na.**

ART CLASS

**Kétang karélang ti Art Class,
pépagulísan na lang
bunduk Teacher Camille.**

**“Gáwan yu lang bérdi déng
bunduk úling burí tá lang mitmung
pun dútung déng kékatámung bunduk!
Mangúlis kó mú namang animal.
É támu buring alá lang laman
déng kakéwan, é warî?”**

**Migkasákit yang migdrawing
animal i Klima. Mabubúsit né.
Mékatapúlú né lémúkut ing
papil na.**

**“Aaargh! Kasákit na níné!” Ngá nang
Klima.**

“Ákákit kung mágkasákit kang mangúlis. Magpaináwa kata pã ampóng lumual kaibat méng meng pinúlut ing basúra,” ngá nang Teacher Camille.

“Okaaay, madam,” mémintú ya i Klima king sinábi nang Teacher Camille.

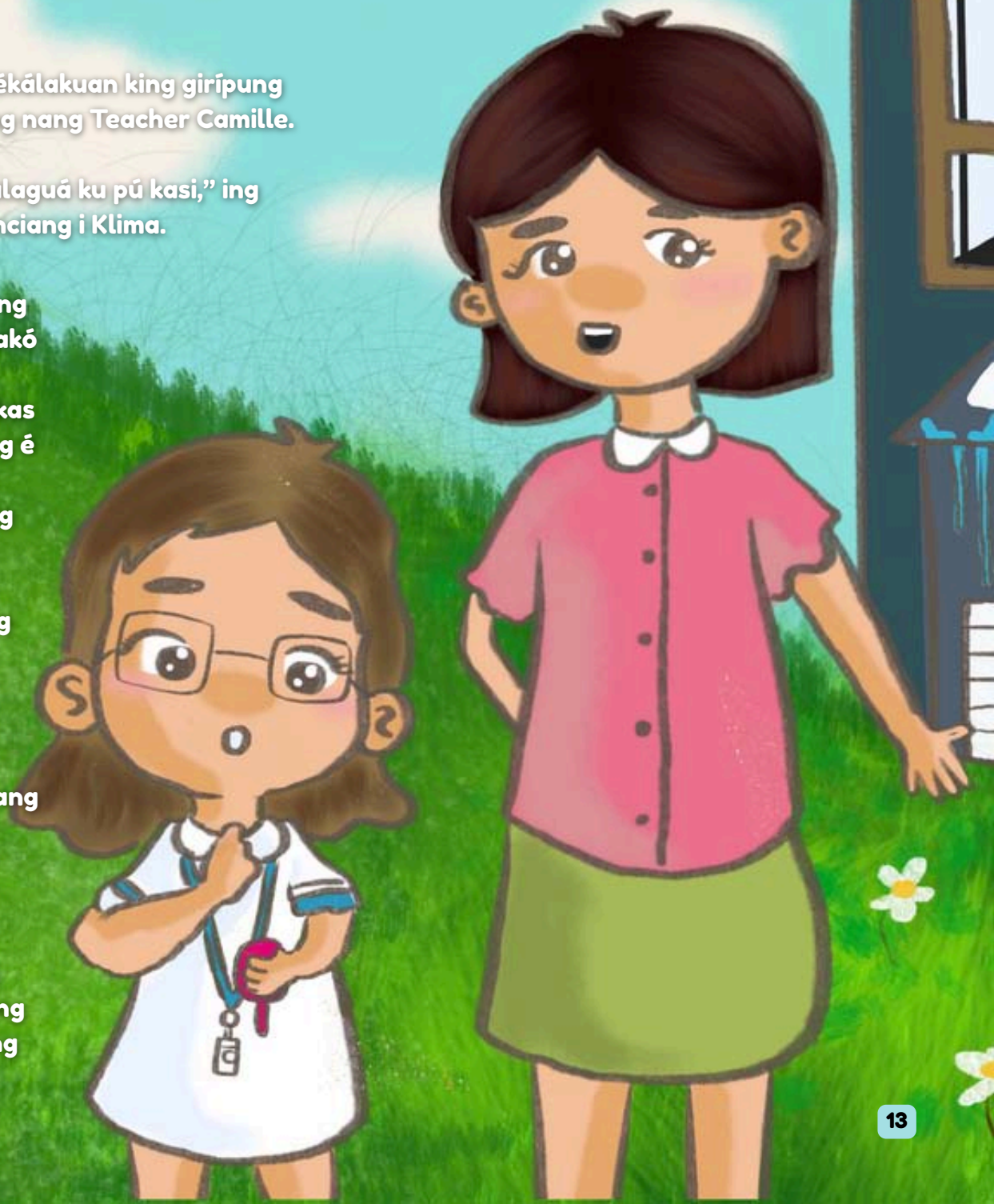
"Bálú mu nung nínung mékálakuan king girípung makabusnî, Klima?" kítang nang Teacher Camille.

"Uhhmm, yáku pū. Mámalaguá ku pū kasi," ing pakibat ning mé-conscienciang i Klima.

"Bálú kung kailangan mung mamalaguá, ónéng milalakó né mú rin óras ing Yátu. Makarók la kékatámu búkas deng mangálateng bágeng é támu gagáwan bá yang saupan ing Yátu ngéni. Ing pámanugsé king basúra agiáng núkarin, ing pámagámit king sóbrang papil, ampó pa ing pámaglakuan karéng girípung tútúlú, tandá lang é tá ya ingátan ing Yátu. Bálú kung máyap kang anak, Klima. Alí ka sána mágbáyu," inisplicá na.

Kaibat, dinínán néng malating salamin i Klima.

"Saupán naka nîni bá méng ántindian ing maliári kéng dátang a panaun."

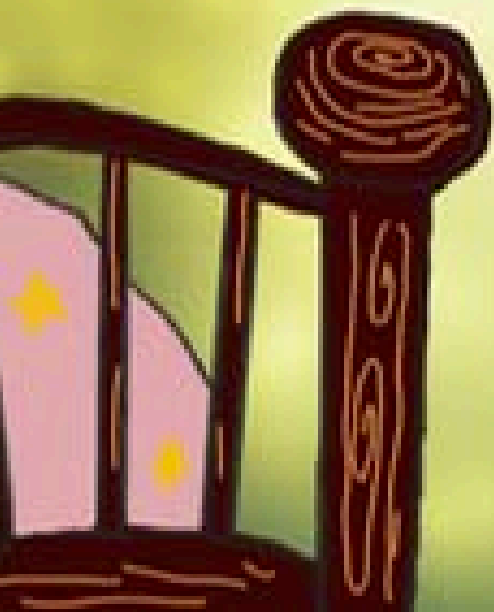

Aniang bénging ita, pákáisípán
néng Klima ing sinābi nang
Teacher Camille. Kinuá né ing
malating salamin at lináwé né
ing ichúra na karin.

“Kalugurán néng Klima ing Yátu,
ónéng...”

Ating línual a masáláng sulú
king salamin at mėsálá ya
ing mabílug a cuártu!

Aniang miláगत nó réng
matá na, ikit né ing sarili
nang makasúlud karéng
imálan na aniang
aldóng ita. Antí néng
álbén ing géwá na itang
aldóng ita. Pámialúngán
nó réng lóbung ating
danum, kayábé nang
Julia, likuán néng
pápatak ing girípu,
ampóng pánugsé nó réng
papil king samiéntu.

Kaibat, biglá yang mēragul, at mégí néng dalāga, ónéng paréu pa mú rin ing gagáwán na. At anggang matuá né, déta pa mú rin déng gagáwán na, pépasibaiwán nó pa mú rin déti.

Áulatá nang kábang álbén né ing saríli nang tútua, mikakapáli ya ing Yátu, lálangí ya, at mágí yang mas malungkut.

“Nānūng maliliári?” áyísip na.

**Ikit né ing malatíng
salamin king samiéntu
at pinúlut né. Bisní né,
at pasibáyu, línual ya
ing métung a masáláng
sulū.**

**Íkit né ing sarīli nang
māmiálung lóbung maki
danum kayábé nang
Julia, ónéng ngéning
pámikatágun a ini,
pitdá né ing girípu
báyú la mīlaying pabálik
king clási da.**

**Mintá ya king Art Class,
ónéng ngéni, métung yá
mú ing ginámit nang
papil king pámangúlis.
Inugsé nó ngan deng
basúra na king lúlanan
basúra.**

**Métuá ya at
taglus-taglus
yang gágawang
má yap para
king Yātu. Ing
Yātu ampó deng
makapadúrut
kaya, masálá la
ampóng
masanting.**

“Klima!”

Mígising ya i Klima king bósis ning imá na.

“Mipapáwas ka, 'Nang. Mababangúngut ka?”

“Balá mu pū... Mā, ót kailangan tá ya pung luguran ing planéta támu?” kítang nang Klima.

“Dakal ya daralánan ing planéta támu, Klima. Mas mapálí né késá king sadia, mikaka super typhoon támu, ampóng mas malangí né ing gabun késá king sadia. Ini ing áusan dang pámagbáyú ning clima,” inisplicá na ning imá nang Klima.

“Ót miliári ita?” kítang nang Klima.

**“Úling é dé iningátan deng táwu ing Yátu.
Ónéng é ka masisirá lub. Scientist ku, é warĩ?
Deng táwung kalúpa ku máintun lang parálan
báng makásáup king Yátu. Ásábi ku né kéka
ing óbrá nang Imá mó?**

**“Bálú kú mung pánigarálan mé ing pálé,”
pékibat nang Klima kábang mánúyab.**

“Wa. Pánigarálan ku nung makanánú yang biáyan ing pálé néng mapálí ya ampóng malangí ing panawun. Déng áliwá namang scientist pánigarálan da nung makanánú yang biáyan ing pálé agiáng makalbug,” inistóriá nang Imá na.

“Nánó? Makanánu???” misdan ya i Klima.

“Átatandanan mung linárin neng Tátang mu ing pasbul nápon? Gínámit yang toolbox. Gágámit kami mú namang toolbox a mayayáwus biotechnology. Déni déng kasangkápan báng makágawang tanáman ampóng animal a maliáring miligtas king pámagbáyu ning clima.”

“Kabiasnan mó, 'Mā! É ná ku makápanáyang sabian ké karéng kálugúran ku ing gagáwan mu,” ngá nang Klima king imá na.

“Kabiasnan mu mú rin, Klima! Kaluguran mé ing Yátu, at nung misáwup kata, é ya masiádung magbáyu ing planéta támu.”

Inúmá néng Imá na ing kanuán nang Klima.

“Matudtud kang pasibáyu, 'Nang,” ngá nang Imá na aniang lúlual ya king cuártú nang Klima.

Lináwé néng Klima ing drawer at ikit né ing malating salamin. Sérá né ing drawer ampóng pitdá né ing sulû.

“Kalugurán néng Klima ing Yátu,” sinitsit na at migpiak yang makatíman. Masálá ya ampóng masanting ya ing paintungŭlan a árapán na.

MANIGÁRAL TÁMU KAYÁBÉ NANG KLIMA!

CLIMA

Ing karaniwan a panaun king métung a lugal ampóng dáké ning banua.

To know more about climate change and biotechnology, visit bit.ly/ISAAAPocketK43 or www.isaaa.org

PÁMAGBÁYU NING CLIMA

Ing pámagbáyú da réng senial ning panaun (anti king temperatura ampóng pámanuran king métung a lugal kilub da réng dakal a banua).

Déng mápilang epectu ning pámagbáyú ning clima:

- Mas mapáling temperatura
- Mangasikan a bagiu
- Mas malanging gabun

BIOTECHNOLOGY

Métung a kaparalánan king cienciáng gágámit karéng mabiéng organismo báng gáwang mákasáup a productu ó mangasanting a tanáman, animal, ampóng aliwá pang organismo.

Déng alimbáwá da réng productung biotech:

- Mais a maliáring mié agiáng mapálí
- Mas masikan a pālē
- Balasénas a maki resistencia lában karéng insectu

